

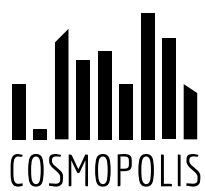
THRILLER

Bo Svernström

KDO JE BEZ HŘÍCHU

Dětská hra může zničit celý život

COSMOPOLIS

Bo Svernström

KDO JE BEZ HŘÍCHU

Přeložila Vendula Nováková

Copyright © **Bo Sverström, 2020**

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangement with Bonnier Rights, Stockholm,
Sweden and Kristin Olson Literary Agency s.r.o, Czech Republic.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

Translation © Vendula Nováková, 2021

Cover photo © Fer Gregory / Shutterstock.com

Děkuji Miře, Lokemu a Siri – za vzpomínky,
které mi přinášíte

PROLOG

Mnohem později, když uviděl Olindino drobné tělo ležet ve skalní rozsedlině, vzpomněl si Sixten na auto, které toho odpoledne parkovalo před školou. Bylo bílé a stálo tam dlouho, možná několik hodin – a pak, když se otočil a vydal se domů, bylo najednou pryč.

A Olinda také.

Zapamatoval si to, vtiskl si to do paměti, aby se mu do vzpomínek nevloudil ani náznak nejistoty.

Toho dne pršelo. Padal hustý, jemný podzimní déšť. Zazvonilo a děti pospíchaly ze školy domů. Kapuce si přetáhly přes hlavu, ruce vrazily hluboko do kapes. Červené a černé holínky čvachtaly v kalužích. Ale Sixten se zdržel na kraji školního dvora, pohledem hledal Olindu, její červenou, příliš velkou pláštěnku, která jí sahala až k holínkám. Doufal, že ho dožene a půjdou domů spolu. Někdy si po škole hráli. Ale vždycky tak, aby je nikdo neviděl, a nikdy o tom nikomu nevypovídali. Měli vlastní, tajné hry, které znali jen oni dva.

Déšť mu padal za krk a máčel mu ošinu, kapky mu přes oči a nos stékaly ke rtům. Olízl si je, cítil, že déšť chutná jinak než v létě, jako by podzim měl vlastní příchut' chladu a čehosi dalšího, co Sixten nedokázal přesně vyjádřit.

Stál tam dlouho, dokud neodešly i poslední děti a on nezůstal sám.

Olinda se neobjevila. A přesto vycházela ze dveří školy hned za ním...

Naposledy se podíval na dlouhou řadu houpaček, rozhlédl se po prázdném dvoře. Pak se otočil a utíkal v holínkách pryč tak rychle, že mu dešťová voda cákala až na džíny.

Část první

Pondělí 19. října

V bytě je strašná zima, mám na sobě velký norský vlněný svetr, který mě na krku kouše. Ústřední topení se zřejmě ještě nepřízpůsobilo rychlé změně počasí v posledním dni. Ale možná mrznu proto, že mě svírají obavy.

Zírám z okna v kuchyni, sklo je protkané čůrky deště, a snažím se přemýšlet. Pak si uvědomím, že by mě někdo z ulice mohl vidět, a tak jdu radši do obýváku.

Dnes mám narozeniny. Je mi třicet devět. Neslavím to. Ale přece jen jsem si dopřál lepší večeri než obvykle: roštěnku a hranolky (mražené, dopečené v troubě) a vytáhl jsem bílý sváteční porcelán, který jsem zdědil po rodičích a používám ho jen dvakrát do roka (na narozeniny a o Vánocích). Do sklenice s broušenými květy jsem si nalil colu. (Vino už se pít neodvažuju.)

Pak se to stalo: Zrovna když jsem se chystal vložit do úst první sousto, zazvonil mobil. Obvykle mi nikdo nevolá, aby mi poblahopřál – vlastně ani nikdy jindy –, takže to byla docela *událost*. Proto jsem to zvedl, i když jsem číslo neznal.

„To je Robert? Robert Lindström?“

Hlas byl ženský a velmi neodbytný. (Rozhodně žádný gratulant.)

Uvažoval jsem, kdo to asi může být (chce mi něco prodat?) a co mám dělat, jestli to mám prostě položit, anebo něco říct, a mezitím ona mluvila dál: „Haló! Jste tam? Roberte?“

Z jakéhosi důvodu jsem cítil povinnost odpovědět. „Ano.“

„To jsem ráda, že jsem vás zastihla. Jmenuju se Lexa Anderssonová.“
„Já nic nechci...“, řekl jsem, teď už přesvědčený o tom, že něco prodává.

Žena se rozesmála (nepříjemně, jako osel, jakoby nosem). Nechápal jsem, co je na tom vtipného; když už mi někdo zavolá, vždycky to je prodejce.

„Ne, já nic neprodávám. Chci si s vámi *promluvit!*“ odpověděla, když se přestala smát.

Jakmile zdůraznila slovo „promluvit“, bylo mi to jasné: *novinářka*.

„Bez komentáře,“ vyhrkl jsem.

Oddálil jsem mobil od ucha – jako by to byl obložený chleba, do kterého se chci zakousnout – a poslouchal jsem, jak žena vykládá dál, že bychom se měli sejít a bůhvíco ještě. Nakonec jsem se k mobilu naklonil, řekl jsem „na shledanou“ a stiskl jsem tlačítko s červeným sluchátkem.

Jednou už jsem s novináři mluvil. Nedopadlo to dobře.

Po zbytek večera jsem na ni myslel, zneklidnilo mě to. Jsem si jistý, že mi zavolá znova, ona se určitě nevzdá.

Pondělí 2. listopadu

„Tak mě, prosím vás, poslouchejte!“

Nastasia Sikonovová si přitiskla mobil k uchu, snažila se, aby se jí ruka přestala třást, druhou se opřela o jídelní stůl. Během hovoru upírala pohled na jeho hnědou dřevěnou desku: škrábance, stopy po odložené horké páňvi, důlek, který do stolu Olinda udělala válečkem...

Najednou byly všechny stopy tak zřetelné a připadaly jí tak cizí. Celá kuchyň se zdála jiná, jako by ji nikdy předtím neviděla, dveře lednice se spoustou lístečků, parapet, výhled. Věci, kterých si nikdy nevšímal – a teď se změnily.

Hodiny na stěně ukazovaly 20.53. Uplynulo skoro šest hodin od chvíle, co Olindě skončila škola.

Nastasiin manžel seděl na protější židli a nespouštěl z ní oči. Ivan. Podívala se na něj, na jeho černý oblek, bílou rozepnutou košili, řídký tmavý vous na hubeném obličej, trochu rozčuchané, překvapivě světlé vlasy – a cítila, že už se k němu nikdy nechce přiblížit.

„U telefonu Jönsson...“, řekl hlas v telefonu.

Nastasia potlačila pláč, pokoušela se zachovat klid a znovu vysvětlovala, co už jednou říkala operátorovi tísňové linky, odpovídala na stejné otázky.

„Ne, nemám důvod si myslet, že šla s nějakým kamarádem domů. Měla jít domů sama a pak měla dorazit slečna na hlídání. Tuva, Tuva *nevímjakdál*, nevzpomínám si... nemůžu...“

Zavřela oči, snažila se nemyslet na to, co se Olindě mohlo stát,

nemyslet na to, že už uplynulo tolik hodin, že je to její chyba, zatím ještě ne.

„Byli jsme na koncertě. Já s manželem... šli jsme na... není to jedno?“

Šli na večer komorní hudby do Koncertního domu, sami dva. Měl to být pokus o záchranu manželství, chtěli se věnovat jen sami sobě a vrátit se k tomu, jaké to mezi nimi bylo dřív, před Olindou, před potratem, před hádkami a nočními tlumenýmihovory o rozvodu...

„Vždyť vy se tak moc snažíte vyhovět dceři, že vůbec nemyslíte na sebe,“ řekla jim jednou rodinná poradkyně a pak položila Nastasii ruku na rameno, povzbudivě kývla, usmála se na ni. *Kráva blbá!*

Nastasia se zatahala za rukáv šatů, jako by si je chtěla svléknout, byly od Filipky K, nosila je, jen když šla do společnosti, milovala je, našetřila si na ně. Ale věděla, že už si je nikdy nevezme.

Když potlesk utichl a oni vstali ze sedadel, Ivan ji objal kolem ramen a poprvé po mnoha letech jí to připadalo srdečné a příjemné. Pak konečně vytáhla mobil, vypnula letový režim – a po několika vteřinách začal mobil pípat. Znovu a znovu, pípal a vibroval jako posedlý...

Ještě než otevřela první esemesku, sevřel se jí žaludek, pochopila, že se něco stalo. Pak si ji přečetla.

Olinda pořád není doma. Zavolejte mi! Prosím!

Psala to Tuva, slečna na hlídání, všechny zprávy byly od ní. Jedenáct esemesek, patnáct nepřijatých hovorů, pět vzkazů v hlasové schránce.

Jak dlouho měla mobil vypnutý? Hned si vzpomněla. Vypínala ho po osmé večer. Už před koncertem, když se stavili na drink v Gondole. Chtěli, aby je nikdo nerušil. *Ivan* to tak chtěl. Opakoval, že si tento večer užijí jen sami dva.

Ani o přestávce během koncertu ho nezapnula. Už ho lovila z kabelky, ale Ivan položil svou ruku na její. „Nech to být...“

Zavřela oči, aby se na něj nemusela dívat.

„Prosím, prostě ji najděte...“, dodala ještě, než hovor s policií ukončila.

Ivan se na ni tázavě podíval.

„Začnou prohledávat okolí školy... Děti jsou vždycky prioritou, říkali. Ale já si myslím... myslím si...“

Zavrtěla hlavou. Ivan ji chtěl vzít za ruku, ale ona ucukla.

„Musíme tam jet...“ řekla a kývla k předsíni a vchodovým dveřím.
„Potřebují fotky. A její popis...“

Když Nastasia hovor ukončila, uplynulo třináct minut od chvíle, co se dovolala operátorovi na tísňovou linku. Necelou hodinu nato už ke škole dorazila první pátrací skupina. Kdyby bylo světlo, nasadili by i vrtulník a dron, ale teď to nešlo.

Ve tmě ne.

3

Pondělí 19. října

Několik věcí byste o mně měli vědět.

Zaprvé: Jsem zlý člověk. Když mi bylo jedenáct, na opuštěném plácku vedle našeho domu jsem rozbil stejně starému klukovi hlavu kusem betonu. Byl na místě mrtvý. Moje blondátá, velmi hezká terapeutka říká, že to nemusela být *vražda*, ale jen zabití, neplánovaný čin. Téměř neúmyslný. Že vzešel z náhlého popudu.

Ale copak jsou takové popudy u dítěte normální?

Možná se jen snaží být na mě hodná, povzbudivě se na mě usmívá a dívá se mi přímo do očí, jako by mě k něčemu vybízela, jenže nevím k čemu. Nevím. Laskavosti nerozumím.

Ten kluk se jmenoval Max. Hrávali jsme si spolu.

Když se ráno zahlédnu ve flekatém zrcadle v teakovém rámu (dědictví po rodičích), občas si všimnu, jak mi po tváři přeletí jakýsi stín. Così zlého. Ne že bych v tu chvíli vypadal jinak, jen koutkem oka zachytím záblesk čehosi...

Dal jsem do lustru silnější žárovku, ale záblesků temnoty jsem se nezbavil. Když jsem ráno unavený nebo myslím na něco jiného a nepřítomně se podívám do zrcadla... jako bych nevědomky vnitřně zuřil.

Když se nakloním blíž k zrcadlu a zkoumám svou tvář, je všechno zase normální: Vidím křivý nos (jako dítě jsem sjel schody na kole), oči (tmavě hnědé), tmavě blond vlasy (nijaké barvy)... Přejedu si rukou po strništi (ostrůvcích zrzavých a hnědých vousů) a všechno mi připadá jako obvykle.

Nejsem ošklivý. Nemám klasicky krásné rysy, ale jsou celkem pravidelné. Ve chvílích povznesené nálady – krátká vybočení z reality – si říkám, že bych se nějaké ženě mohl i líbit. Ale nelíbím. Myslím, že ze mě ženy tu temnotu, zuřivost cítí, že je to ode mě odrazuje.

Moje terapeutka tvrdí, že je to hloupost. Že stejně jako všichni ostatní mám právo se zlobit, že je to přirozený pocit.

„Prožil jste extrémně stresující události, které si zatím nedokážete vybavit. Na tom, že svou minulost vnímáte jako temnotu, není nic zvláštního,“ vysvětluje.

Těžko k tomu můžu něco říct, protože valná část mé terapie se točí kolem toho, co si z dětství nepamatuju.

Druhá věc, kterou byste o mně měli vědět: Většina mého dětství je pryč, vymazaná. Celé roky mého života, o kterých vím jen to, co mi stihli vyprávět rodiče nebo co jsem zjistil z fotek, které mi bohužel vůbec nejsou povědomé.

Jako ta na parapetu v kuchyni: Vybledlý barevný snímek rodiny – ne mé vlastní, ale pěstounské –, jejíž členové stojí vzorně seřazení před vchodem šedě omítnutého domu. Já postávám opodál, malý kluk se svěšenými rameny, kulatými zády a neupravenými vlasy myší barvy. Rodiče a dívka, která vypadá o několik let starší než já, se usmívají a já napůl odvracím tvář. Jako bych nechtěl, aby mě bylo vidět. Jako by mě před fotoaparát zatahli násilím. *Ty se s námi taky vyfotíš, tak pojď!*

Pamatuju si, že jsem několik let bydlel u pěstounské rodiny, která už mě pak u sebe nechtěla, neznámo proč. Ale nevybavuju si žádná jména, události, místa. Nic.

Vlastně ani nevím jistě, jestli jsem nezabil nějaké další děti. Sice nikdo nic neříkal, policie mě nezadržela a ani v novinách o tom nepsali, ale to nemusí nic znamenat. Někdy si říkám, že v záhybech mé paměti se můžou ukrývat další vraždy. Další děti, kterým jsem rozbil hlavu a zakopal je někde v lese. A právě proto si nic nevybavuju.

Moje terapeutka se smála, když jsem se o tom jednou zmínil. „Sice si nepamätujete, co se stalo s Maxem, ale to ještě neznamená, že jste zavraždil další děti.“

Možná má pravdu, nevím. Seděl jsem v jejím měkkém křesle s potahem z jehněčí vlny a němě jsem přikyvoval.

Pak naklonila hlavu na stranu a usmála se jako Mona Lisa, až se jí udělaly ve tvářích dolíčky: „Vy nevěříte, že se dáte psychicky do pořádku, když tomu necháte volný průběh? Že si všechno vybavíte, až na to budete připravený?“

Zcela upřímně: Ne, nevěřím.

A stejně tam každý pátek v jednu docházím.

Úterý 3. listopadu

„Dobře, všichni mě poslouchejte! Kdo mě nezná, jmenuju se Jens Sköld a jsem styčný důstojník. Sešli jsme se, abychom pomohli při hledání jedenáctileté holčičky Olindy Sikonovové.“

Lidé kolem se k němu otočili a pozorně se na něj dívali.

Shromáždili se za školní jídelnou, na parkovišti pro učitele. Asi šedesát osob se žlutými vestami s nápisem MISSING PEOPLE – SWEDEN. Robustní pohorky podupávající na rozpraskaném asfaltovém prostranství, paže v teplých fleecových mikinách a nepromokavých bundách pevně založené na hrudi, vážné příkyvování.

Bylo osm ráno. Už nepršelo, ale pořád bylo sychravo a vlhko, jen několik stupňů nad nulou. Za autobusem s nápisem MISSING PEOPLE – SPOJOVACÍ CENTRÁLA někdo rozložil rozviklaný kempingový stolek a umístil na něj čtyři velké termosky s kávou. Lidé drželi kelímky s horkou kávou v obou dlaních, foukali do ní, usrkávali a do vzduchu stoupaly bílé obláčky páry. U stolu seděla žena, přehrabovala se v listech map a červenou propiskou do nich vyznačovala nepravidelné kruhy a čtverce. Na horní okraj napsala PÁTRACÍ SEKTORY.

Jens si všiml dvou dětí školního věku, které seděly o kousek výš na stráni, školní batohy položené pod sebou. Ani nedutaly, zvědavě se nakláněly vpřed a rukama pevně svíraly popruhy batohů. Pomyslel si, že by jim někdo měl říct, aby šly na vyučování, někdo by je měl odvést, ale nikdo jiný je zjevně nezpozoroval.

„Výuka včera skončila ve 14.30, od té doby Olindu nikdo neviděl,“

navázal Jens zvučným hlasem, který se odrážel ode zdí školní budovy. „Obvykle chodí domů sama, bydlí asi tři sta metrů odtud. Pohřešuje se už skoro osmnáct hodin.“

Další přikyvování, tentokrát ustarané. Jens některé ze shromážděných poznával, účastnili se už dřívějších pátracích akcí.

Občas uvažoval, proč to pořád dělá, proč se žene ven, jakmile mu zazvoní mobil nebo mu pípne esemeska, třeba uprostřed noci, proč šlape v mokrém mechu a klopýtá o záludné kořeny – ale ve skutečnosti přesně věděl proč. Odpověď byla banální, skoro otřepaná. Možná proto se o svých důvodech cizím lidem nezmiňoval. Když se ho na to někdo zeptal, většinou odpovídal, že dělá, co je v jeho silách, a to mu přináší klid. Což byla pravda. Svým způsobem. Hledání ho uklidňovalo. Ale jen dočasně. Věděl – hloupý přece nebyl –, že vlastního syna už nikdy nenajde. Kdyby William ještě žil, na podzim by mu bylo sedmnáct, ale Jens nevěřil, že je naživu. Myslel si, že se utopil – poblíž chaty, kde William trávil víkend s kamarádem, bylo bažinaté jezero –, že klesl ke dnu a uvízl v bahně. Jako zkamenělina.

Jens zalistoval v poznámkovém bloku, nasadil si malé brýle na čtení se stříbrnými obroučkami a odkašlal si.

„Když Olindu viděli naposled, měla na sobě modré džíny, zelený svetr a velkou červenou pláštěnku. A holínky. Barvu neznáme.“

Vzhlédl.

„Samozřejmě to dostanete i na papíře. Jen vám to teď rychle přečtu...“

Sklopil oči ke stránce bloku.

„Olinda má dlouhé hnědé vlasy, hnědé oči, měří asi metr čtyřicet. Je štíhlá. Váží kolem pětaticeti kilo. Velikost bot třicet pět.“

Sundal si brýle a popošel k vratkému kempingovému stolu, vzal odtud zalaminovaný snímek Olindy a ukázal jej pátrací skupině.

„Fotka je z letošního podzimu, takže celkem nová. Podle rodičů nosí pořád stejný účes.“

Byla to zvětšenina školní fotografie. Olinda na sobě měla modré šaty, vlasy stažené do culíku – a usmívala se. Jak se na školní fotce očekává.

„V první řadě prohledáme kopec tady za školou,“ pokračoval Jens.

„A zalesněnou oblast směrem na jihovýchod podél železničních kolejí až dolů k vodě...“

Rukou naznačil směr.

„K samotným kolejím se nedostanete, ale prohlédněte oblast pod nimi a pak se vraťte k podchodu, tím projděte a pokračujte v pátrání na druhé straně. O kus dál je dvacetimetrový sráz a velké balvany. Dávejte tam pozor. Zbytečně neriskujte.“

Udělal pauzu, aby se ujistil, že ho všichni pochopili, a zase navázal:

„Jako obvykle myslíte na to, abyste mezi sebou neměli příliš velké rozestupy. Případné nálezy hlase vysílačkou a označte je žlutými praporky. Nikdo se ničeho nedotýkejte. Sejdeme se zase tady. Soustředte se na...“

Na parkoviště rychle vjelo auto a Jens se odmlčel. Vystoupili muž a žena, obešli auto a nejistě se po sobě podívali, pak se otočili ke skupině a zamířili k Jensovi.

Poznal dívčiny rodiče. Byli slavnostně oblečení, *vystrojení*, on v obleku a ona v elegantních šatech a tenkém kabátu, ale oblečení vypadalo nedbale, pomačkaně. Ivan měl rozčuchané vlasy, trčely mu na všechny strany, jako by se zrovna probudil. Nastasii ze složitého účesu vyklouzla polovina vlasů a uvolněné pramínky jí vlály kolem obličeje, ale ona si toho zjevně nevšimla. Od brzkého rána, kdy se s nimi setkal poprvé, se nepřevlékli, vypadali pořád stejně.

Vedli se za ruce. Ivan šel kousek za manželkou, jako by ho ke kempingovému stolu a k Jensovi táhla násilím. Pátrací skupina se instinktivně rozestoupila a udělala jim místo.

„Chceme taky pomoci,“ řekla Nastasia nepřirozeným hlasem, ostrým a ječivým. „Musíme ji... Nesmí se...“

Utichla a prosebně se podívala na manžela.

„Nemůžeme jen tak nečinně čekat,“ dodal Ivan se sklopenýma očima. Jens přikývl a otočil se opět ke skupině.

„Tak dobře, pusťte se do toho!“ zvolal. „Tady Karin...“ ukázal na ženu u vratkého stolu s termoskami, „... vám rozdá fotky a mapy a vysílačky.“

Pak se opět podíval na pár před sebou.

„Půjdeme trochu stranou, pojdte...“

Jemně položil Ivanovi ruku na paži a odvedl je do ústraní.

„Co se jí mohlo stát?“ vyhrkla Nastasia. „Kde je?“

„Možná jen zabloudila...“ uklidňoval ji Jens. „Došly jí síly a už ne-
našla cestu zpět.“

Nechtěl v ní vzbuzovat příliš velké naděje, ale stejně to tak vyznělo, viděl, jak Nastasia horlivě přikyvuje a proplétá prsty na rukou.

Kluci na stráni vstali z batohů a Jens si pomyslel, že musí zakročit, aby se nevydali za pátracími skupinami.

„Prosím, najděte ji,“ žadonila Nastasia.

Jens odvrátil zrak od kluků a podíval se jí do očí plných naděje.

„Uděláme, co je v našich silách,“ řekl.

Úterý 20. října

Třetí věc, co byste o mně měli vědět: Za to, že jsem zabil svého kamaráda, mi nevyměřili žádný trest. *Vyvázl jsi...* Dali mě do výchovného ústavu. Pokud vím, byl jsem tam zavřený skoro rok. *Abych neublížil dalším dětem.* Když mě nakonec pustili, umístili mě do pěstounské rodiny a teprve po několika letech jsem se směl vrátit ke svým rodičům.

Nemyslím si, že jsem vyvázl beztrestně. Svůj trest si odpykávám dodnes.

Bydlím sám v malém dvoupokojovém bytě ve čtvrti Hägersten ve Stockholmu (vlastně je to šedivé *předměstí* Stockholmu, které postavili ve čtyřicátých letech) a s okolním světem se snažím nepřicházet do styku. Nemám auto. Ani chatu. A jak už jsem možná zmínil, nemám ani žádné přátele, vztah, sourozence.

Ale mám práci. Pracuju jako asistent finančního oddělení v jednom časopise. Není to žádný velký, prestižní časopis, ale bezvýznamný týdeník s pochybným a zcela neseriózním obsahem.

Vlastně to ani není skutečná práce. Na mou mzdu přispívá zaměstnavateli úřad práce – nebo možná sociálka, přesně si to nepamatuju. Myslím, že se tomu říká „podpora zaměstnávání zdravotně znevýhodněných osob“. Nečeká se ode mě, že budu odvádět „standardní“ výkon.

Aby nedošlo k nedorozumění: i když pracuju v časopise, nejsem novinář. Se samotným časopisem nemám nic do činění. Dohlížím na to, aby faktury doputovaly tam, kam mají, zadávám do systému výdaje za konference a za občerstvení pro zaměstnance, starám se o to, aby fotografové dostali zapláceno, když v časopise otiskneme jejich fotku. Takové věci.

Nikdy s nikým nemluví. Jsem nervózní, i když mám jen někam zavolat.

Jednou jsem si dokonce před telefonátem sepsal celý scénář. Úhledný seznam svých otázek a replik – a to, co mi na ně asi odpoví prodejce.

Když jsem hovor ukončil – myslím, že šlo o koupi mobilu –, stejně mi z telefonu odkapával pot. Jako bych se celou dobu strachoval, že prodejce jen podle hlasu pozná, kdo jsem. Nebo spíš: *Co jsem zač.*

Každé ráno pečlivě zkoumám svůj vzhled ve flekatém zrcadle a jako-by měním podobu. Dnes košile (světle modrá), kalhoty (okrové) a trocha parfému nějaké francouzské značky, který jsem koupil v nákupním centru Áhléns (poté co mě jeden kolega diskrétně upozornil, že páchnu). Myslím, že značka se jmenuje Hermès.

Vymyslel jsem si „Roberta“, kterým můžu být mezi lidmi. Jiného „Roberta“, v uvozovkách. „Robert“ je upravený a působí odtažitě, moc toho nenamluví a o soukromých věcech se nebaví vůbec. Takový nudný a přehnaně ústupný člověk.

Ale není to dětský vrah.

„To je důležitá sociální dovednost,“ říká moje terapeutka. „Všichni své já přizpůsobujeme různým společenským prostředím. Pokud to neumíme, je to spíš... omezení.“

Myslím, že se snaží vystupovat profesionálně a vyhýbá se slovu „duševní choroba“. Já sám si o své nutkové potřebě předstírat, že jsem někdo jiný, myslím, že to choroba je.

Než odejdu z bytu, pokaždé se podívám kukátkem ve dveřích, jestli je schodiště prázdné. Teď je. Ale přesto opatrně pootevřu dveře a nasloučám. Už se mi stalo, že jsem narazil na někoho, koho jsem kukátkem nezahlédl. V tom případě vždycky předstírám, že mám hrozně naspěch, a běžím pryč, abych s ním (nebo s ní) nemusel mluvit.

Dnes se na schodech vznáší vůně parfému. Podívám se nahoru – prázdný –, rychle za sebou zamknu a pospíchám na metro. Stejně jako vždycky mám pocit, že se na mě někdo dívá. *Tamhle jde ten magor z prvního patra. Zavraždil dítě.*

Uvědomuju si, že si to namlouvám. Ale když dnes vyjdu ze vchodu,

skutečně se jedna žena zastaví. Dívá se za mnou, jak odcházím po chodníku. Sice se neotočím, ale *cítím* její pohled v zádech jako nepříjemné teplo. A když nastoupím do metra, pálí mě za krkem v místech, kam se dívala.

Jak jsem už zmínil: Často si leccos namlouvám. Vždycky si něco *vezmu do hlavy*, jak by řekl táta. Ale co ten o tom ví?

Cesta do práce mi trvá třicet pět minut, časopis sídlí kousek od Östermalmské tržnice, kam si zazobané paničky z okolí chodí kupovat předražené lososové filety a jelení steaky. Abych se izoloval od spousty dalších lidí, kteří také míří do metra, nosím obrovská sluchátka s potlačením okolního hluku. Nefungují tak dobře, jak slibovala reklama, ale když zesílím hudbu – dnes Crystal Castles, agresivní synthpunková kapela –, neslyším nic jiného.

Včerejší ledový déšť ustal a vystřídalo jej krásné počasí. Moje kroky víří podzimní listí na chodníku, opadané ze zlatorudých stromů na náměstí Östermalmstorg. Připomíná mi barevné samolepicí lístečky. Je úplně bezvětrí. Lidé mají bundy a kabáty rozepnuté, vdechují čistý, čerstvý vzduch.

Jako obvykle rychle zamířím k velkému prosklenému vchodu označenému názvem časopisu a pokouším se vyhybat ostatním chodcům, jak jen to jde. Přiložím s pípnutím kartu ke čtečce, projdu kolem recepce (recepční nezdravím, ta mladá, hezká žena mě znervózňuje), nastoupím do výtahu a svezu se do pátého patra.

Pracujeme v otevřené kanceláři. Světlé stěny, na stropě zvuková izolace, tmavé dřevěné obložení kolem toalet a šatny uprostřed, prosklená zasedací místnost. Všechno má patrně ukazovat na otevřenost, transparentnost, poctivost. Něco takového. Mezi stoly ani nejsou žádné zástěny.

Nesnáším to.

Patřím do malé skupinky o třech lidech, každý máme vlastní stůl. Anna L. sedí naproti mně a vedle ní Lisa. Stůl vedle mě je prázdný, protože Anna S. – mladší verze Anny L. – odešla na mateřskou a místo ní nikoho nepřijali. (Špatné znamení, které si raději nepřipouštím.) Ženy „pracují“ jako recepční a administrativní podpora redakce.

Profesně spolu nemáme nic společného. Sedím u nich jen proto, abych někde seděl. (Už dlouho mi vrtá hlavou, proč nejsem u ostatních z finančního oddělení, ale neodvážuju se zeptat. Zřejmě to nějak souvisí s mým „zdravotním znevýhodněním“.)

Krátce je pozdravím. Obě sotva znatelně kývnou a vrátí se ke svému rozhovoru. Je jim něco přes padesát, obě jsou výrazně nalíčené, jedna je blondýna (Anna L.), druhá bruneta (Lisa). Zhruba polovinu pracovní doby stráví povídáním a polovinu prací. Z jejich rozhovorů jsem si vyvodil, že se vídají i ve volném čase, že nejdůležitější v jejich životě je, aby zhubly (obě mají nadváhu, mohutná poprsí a pořádné zadky), a že jejich manželé jsou líná prasata bez špetky romantiky, která jim nedokážou projevit trochu lásky, a jde jim jen o sex. A taky že vědí, co jsem zač: dětský vrah.

Ne, to si nevymýšlím. Víím, že to vědí.

Ze zdvořilosti – jiný důvod mě nenapadá – se mě občas zeptají, jestli s nimi nezajdu na oběd. Když s úsměvem odmítnu, vždycky se jim zjevně uleví. Tak trochu jako: *Ted' jsme si to odbyly a příští týden nebo dva máme pokoj...*

Je mi to jedno. Když zmizí, nalepené na sebe a neustále si něco špitající, zajdu si k Čiňanům o pár set metrů dál pro jídlo s sebou a vezmu si ho do jídelny v suterénu – běžové stěny, dřevěné stoly s ocelovými nohami, pár pohovek a podivně neosobní barový pult z nerezové oceli (který mi připomíná řeznický stůl). Pustím si na mobilu film na Netflixu a při jídle ho sleduju.

Od života nic nečekám. Už to, že mám tuhle práci, mě udivuje. A tak ji vykonávám s úzkostlivou pečlivostí. Můj táta (který pracoval v pojišťovně jako statistik) by řekl: *Mustš se zakousnout do práce*. A to přesně dělám – zakousnu se a nepustím.

Proto mě zneklidní, když přijdu z oběda a zaslechnu, jak si Anna L. a Lisa něco šeptají o naší šéfové Jessice. „Myslíš, že nás přestěhují?“ slyším Lisu, i když se k sobě naklánějí co nejbliž a přitom po mně podezíravě pošilhávají.

Sundal jsem si obrovská sluchátka, ale civím na monitor jako obvykle.

„Slyšela jsem to od kamarádky z odborů,“ říká Anna L.

Mlčky sedím a čekám na pokračování. Ale už nic dalšího neřeknou. Dají se neklidně do práce. Když vzhlednu, zjistím, že se u naší skupinky zastavila šéfová Jessica.

„Dobrý den,“ pozdraví Anna L. překvapeně, jako by celou dobu pracovala. Umí to dobře, *předstírat práci*.

Já jsem zticha. Dál zírám na monitor, ale teď opravdu čtu, co na něm je.

„Roberte,“ osloví mě šéfová Jessica afektovaně milým hlasem. „Měl byste pět minut?“

„Samozřejmě,“ odpoví „Robert“ bezstarostně a následuje její hranatou siluetu, zatímco já si v duchu představuju, jak šéfová vypadá při sexu.

Dělávám to, když se nudím nebo jsem ve stresu: U lidí v metru, v práci, v obchodě... U některých je snadné si představit, jak se při tom tváří, u jiných je to zhola nemožné. Myslím, že to záleží na tom, jak dobře si uvědomují vlastní nitro a kolik z něj odhalují. Začal jsem s tím, když jsem zahájil terapii. Moje terapeutka se na mě usmála, když jsem jí to vyprávěl, a odpověděla, že je to dobré cvičení. „Jak si představujete sám sebe?“ zeptala se pak.

Nemám tušení. Už roky jsem s nikým nespál. Když jsem jí to řekl, zatvářila se ustarané a zeptala se proč. (Pořád to její *proč*.) Co jsem jí na to měl říct? Potřebuju od ní odpovědi, ne otázky.

Šéfová Jessica je o několik let mladší než já a svou zlomyslnost maskuje přehnanou milostí a afektovaně přívětivým tónem hlasu. Nosí elegantní oblečení, ale vypadá obyčejně a na svůj věk ztrhaně. Možná je to důsledek pití, cigaret, stresu nebo nedostatku pohybu. Pravděpodobně kombinace všech čtyř.

Představuju si, jak jí odulý obličej vzrušením zrudne, když souloží s manželem (nebo s někým jiným – copak mám jako dětský vrah právo někoho soudit?). Vidím před sebou, jak jí rozčuchané prameny světlých vlasů padají do modrých, bezvýrazných rybích očí – jsem si celkem jistý, že se při sexu dívá, na to má přílišnou potřebu mít všechno pod kontrolou, aby dokázala zavírat oči. Bachratý nos se jí ještě rozšíří, když do něj s požitkem vtahuje vzduch. Nevím proč, ale její široké a neforemné tělo

(s nesouměrně malými prsy a skoro neznatelnými boky) je v mé představě vždycky nahoře. Možná to souvisí s její potřebou kontroly, ale nedokážu si představit, že leží vespod.

„Asi už se vám to doneslo...“, začne a prohrabuje se v papírech.

Zašli jsme do jediné místnosti v redakci, která není prosklená: do stísněné zasedačky s květovanými tapetami, dvěma židlemi a nízkým kulatým stolem, kolem kterého jsem se musel protáhnout. Teď tu sedím vmáčkнутý v rohu (*uvězněný*) a cítím vtíravou vůni jejího parfému. Je to velmi nepříjemné.

„Nedoneslo se mi nic,“ odpovím vysokým a nervózním hlasem (ne „Robertovým“ neosobním).

Zatváří se překvapeně, nadzvedne obočí (tmavé, příliš tmavé, aby bylo přirozené): „Aha? Dobře. Tak to vezmu od začátku.“

Zatímco mluvím, představuji si ji, jak se udělá: jen tiché zasténání. Pak si to rozmyslím: nezasténá, jen zatají na vteřinu dech a pak vydechne, jako by se jí ulevilo. Asi jako když vykonáte potřebu na záchodě.

Úterý 3. listopadu

I když už nepršelo, země i skály byly po včerejšku stále mokré, pokryté žlutohnědým listím a zrádně kluzké. Pátrací skupina šla pomalu podél okraje srázu, prohlížela nízké křoví, skupinky stromů, prohlubně pod obrovskými balvany, kam by se dalo schovat drobné dívčí tělo. Skupina postupovala pomalu, metr za metrem.

Pohybovali se v nepřístupném terénu. Jens si na skalní stěně všiml několika jisticích háků vklíněných do puklin a odhadoval, že sem chodí horolezci. Najednou uklouzl a v duchu si zanádal. Vyrostl na západním pobřeží, už jako dítě se naučil, jak se chodí po skalách a kam nemá šlapat. Jenže se zdržel na parkovišti s Olindinými rodiči, přemlouval je, aby tam zůstali, a teď se snažil ostatní rychle dohnat.

Už je slyšel asi deset metrů před sebou, jejich tlumené hlasy, viděl, jak odhrnují větvičky, překračují kmeny, opatrně našlapují, aby neuklouzli.

Věděl, že se soustředí jen na to, co je před nimi, na další prohlubeň v terénu, další lískový keř, další dub, kterému ještě neopadalo zlatorudé listí. Zastavili se u hustého křoví, odhrnuli větve, nakoukli mezi kmeny. Jejich dech se zrychlil, ale vzápětí se ozvaly zklamané povzdechy.

O něco níž vpravo šla po zežloutlé trávě lesem jiná skupina. A nad srázem se ozývaly vzrušené hlasy dalších. Jens si říkal, jestli něco nenašli. Ale v tu chvíli kolem projel vlak, přehlušil všechny zvuky a potom už nebylo slyšet nic. Konečně je dostihl a zařadil se mezi ostatní. Zrovna se chtěl protáhnout mezi smrkovým mlázím rostoucím u obrovského balvanu, když k němu zleva dolehlo volání.

„Tady!“

Pátrací skupina se zastavila. Asi pětatřicetiletá žena se skláněla k zemi.

„Sveti,“ řekla. „Tmavě zelený. Vypadá nově.“

„Jen to označte!“ zavolal Jens.

Označila nález žlutým praporkem a udělala si na mapě značku.

„Dobře,“ pokračoval Jens. „Možná tu najdeme další věci...“

Přerušil ho pronikavý výkřik. Husté smrkové větve před ním se roztoupily a objevil se malý kluk. Byl bledý, vypadalo to, že je v šoku, oči měl vytrěštěné. Jens ho poznal. Byl to jeden z kluků, kteří sledovali jejich úvodní poradu. Odpotácel se o pár kroků dál – *pryč*, pomyslel si Jens, ten kluk se snaží před něčím utéct –, předklonil se a začal zvracet. Vzápětí vyšel z mlází i druhý kluk.

„Co tady sakra děláte?“ zeptal se Jens.

Kluk, který stál blíž u něj, neodpověděl, jen ukázal do křoví. Jens kývl na dva nejbližší členy pátrací skupiny, požádal je, aby zůstali u chlapců, a sám vykročil ke smrkovému mlází. Díval se na zem, dával pozor, kam šlape, aby nic neponičil, a prodral se větvemi na druhou stranu.

Jako první uviděl nohu trčící z jeskyňky pod velkým balvanem. Byla bosá a zdála se mu maličká. Menší než velikost třicet pět. Nevědomky zatnul svaly, dřepł si a nakoukl do jeskyně. Na červené pláštěnce leželo skrčené hubené dívčí tělo. Tričko bylo vyhrnuté a odhalovalo břicho a hrud', kalhoty měla holčička napůl stažené. Natažené ruce naznačovaly, že se pokoušela bránit. Marně. Horní polovinu hlavy měla rozbitou. Tmavé vlasy byly zacuchané a ulepené sraženou krví. Vypadala hrozně maličká. Nehotová, pomyslel si. Jako ptáčátko, které vypadlo z hnízda.

Zacouval mlázím zpátky, otočil se a zvedl ruce, aby dal ostatním hledajícím najevo, že se nemají přibližovat k místu nálezů.

„Je to ona,“ řekl důrazně. „Odpovídá popisu Olindy Sikonovové.“

Pak ohlásil do vysílačky:

„Našli jsme ji!“

Popošel ke chlapcům, kteří stáli opodál se svěšenými pažemi, batohy měli přehozené přes jedno rameno, dívali se do země a špičkami bot se rýpali v mechu a listí.

„Co tady pohledáváte? Jak se jmenujete?“

Nejdřív mlčeli.

„Nicklas,“ řekl nakonec jeden z nich, ten baculatější.

„A ty?“

„Sixten,“ odpověděl druhý, ten, co zvracel.

„Sahali jste tam na něco?“

Sixten se na něj nechápavě podíval.

„Sahali jste tam na něco?“ zopakoval Jens.

„Já jsem zakop... Jen jsem se chtěl podívat..., jestli je mrtvá.“

„Co? Takže sahal?“

Kluk se sklopenýma očima přikývl.

„Nevěděl jsem...“

„Krucinál, tys na ni upadl?“

„Jo...“

Jens se obrátil na druhého chlapce, Nicklase.

„A ty? Tys na ni taky upadl?“

Nicklas zavrtěl hlavou.

Jens vytáhl poznámkový blok, chtěl si zapsat jejich celá jména. Věděl, že s nimi policie bude chtít mluvit, zeptat se, čeho se dotýkali, odebrat jim otisky a DNA. Ale v tu chvíli ho někdo přerušil.

„Hej, vy...“ uslyšel za sebou hlas. „No tak, haló! Chlape!“

Jens se otočil.

Ze svahu nad smrkovým mlázím se k němu blížili dva starší kluci. Kde se tam vzali?

„Dostanou něco?“ zavolal jeden z nich, asi patnáctiletý chlapec s tmavými, neučesanými vlasy a uhrovitým obličejem.

Měl na sobě velkou bundu, která v porovnání se zbytkem oblečení vypadala až příliš draze a nově.

„Co?“ zeptal se Jens.

„Dostanou něco? Prachy nebo tak? Za to, že ji našli?“

„Ne,“ odpověděl Jens stručně. „Nedostanou nic.“

„Fajn, protože jinak by to bylo naše. My jsme ji totiž našli první.“

Pátek 23. října

Od *pohovoru* s mou šéfovou, asexuální Jessikou, jsem na neschopence. Jen jsem si sbalil věci a šel jsem.

Většinu času ležím na gauči (schoulený do klubíčka) a poslouchám muziku. The XX, Leonarda Cohena (*Famous Blue Raincoat*), Bon Iver, Nicka Cavea a Gila Scotta-Herona.

Ale dnes jdu poprvé ven.

V pátek chodím na terapii. Moje terapeutka přijímá klienty u sebe doma na Östermalmu, ale bydlí víc na západ, než mám práci, blízko čtvrti Vasastan. Obrovské dubové vyřezávané dveře ve mně vždycky vzbudí dojem, že jsem vetřelec, že sem nepatřím. Když kráčím po mramorové podlaze a slyším, jak se moje kroky odrážejí od vysokého klenutého stropu, čekám, že si někdo za mnou odkašle a zeptá se mě, co tady pohledávám. Proto rychle vyběhnu po schodech do mezipatra ke dveřím s mosazným štítkem se jménem E. ULVSSONOVÁ. Jmenuje se Elise, předpokládám, že je to její byt. Že tam bydlí.

Když mi otevře, usměje se na mě, ne že by mě tak ráda viděla, ale jako obvykle mě chce povzbudit. Jako by chtěla říct: *Tak pojďte, dáme se do toho! Však vy to zvládnete!*

Dnes se kolem ní rychle protáhnu, skoro utíkám k jejímu designovému, ale příliš malému věšáku a pověsím si na něj černou koženou bundu.

„Copak je?“ zeptá se mile, když se jako obvykle usadí na židli naproti mému šedému křeslu s potahem z jehněčí vlny (uvědomuju si, že v tom křesle sedávají i jiní klienti).

„Stalo se něco?“

Teprve když to řekne, zjistím, že dýchám zrychleně, jako bych celou cestu sem běžel (a možná jsem skutečně běžel, nevím to jistě, upínal jsem se k našemu sezení už několik dní).

„Vypadáte velmi rozrušeně,“ podotkne a se zájmem se na mě dívá.

„Dostal jsem...“, začnu, ale vzápětí se odmlčím.

Odkud mám začít? Je mi zle a zároveň se mi chce brečet. Abych to vysvětlil, to je u mě něco zcela výjimečného: Nikdy nepláču, nevybavuju si ani, že bych plakal jako dítě. (Ale na druhou stranu si toho z dětství zase tolik nepamatuju.)

Elise se na mě trpělivě a klidně dívá, nespěchá na mě.

Zhluboka se nadechnu, sepnu ruce a snažím se je udržet v klidu, nepohrávat si s vlasy, a pak ze sebe vymáčknu:

„Vyhodili mě z práce.“

Elise se na tváři objeví upřímný údiv.

„Jen tak zničehonic?“

„Ano!“ odpovím.

Nebo křičím? Elise se na mě tak zvláště podívá a řekne:

„Uklidněte se, Roberte. Tady jste v bezpečí. Nikdo vám neublíží. Nechcete mi to povědět...?“

Vyprávím jí, co mi šéfová Jessica řekla na pohovoru před třemi dny: S tištěnými médii to jde z kopce. Časopisy si kupuje čím dál méně lidí. Obsah se přesouvá na internet, ale ten nepřináší takové zisky, aby kompenzoval ztráty ze stále menšího tištěného nákladu... Bla bla bla...

„Redakci přestěhují do Malmö,“ vysvětluju. „Vydávají tam několik podobných časopisů, některé pozice sloučí, jiné zruší úplně, a tím ušetří. Moje povinnosti převezmou ostatní kolegové z finančního oddělení. *Přiberou si to ke své práci...*“

Elise vážně a účastně přikyvuje.

„Už si mě nemůžou nechat,“ řeknu. „*I když by strašně rádi...*“

Při poslední větě napodobím hlas šéfové Jessiky.

„Kromě toho si myslí, že pracuju moc pomalu.“

Sedíme chvilku mlčky. Nevím, co mám ještě říct. Elise si pohrává se

švem na sukni, nehtem přejíždí nahoru a dolů po záhybu látky. To je její obvyklé gesto, když čeká, co řeknu. Už jsem si ji otestoval: Vydrží to celou hodinu našeho sezení (která na rozdíl od jiných hodin netrvá šedesát minut, ale padesát).

Nakonec ticho prolomím.

„Vyhodili jen mě,“ řeknu. „Ostatním dali na výběr buď přesun do Malmö, nebo jim v rámci vydavatelství nabídli jinou práci...“

„To pro vás musí být strašně těžké...“, odpoví Elise svým milým hlasem terapeutky.

Těžké? To je slabé slovo. Nezvládám moc dobře změny. Ani stres. Potřebuju bezpečnou, zajištěnou existenci bez nároků zvenčí.

„Už k vám nebudu moct dál chodit, nemůžu si to dovolit,“ řeknu po chvíli.

Hlas mi selhává a opravdu jsem na pokraji pláče. Elise se na mě se zájmem dívá, jako by si myslela, že jsem dnes udělal velký pokrok, na rozdíl od našich normálních, spořádanějších sezení.

„Můžeme terapii na čas přerušit,“ navrhone, nakloní se ke mně a položí mi ruku na koleno (to nikdy předtím neudělala). „Až si seženete novou práci, můžeme pokračovat – jestli budete chtít. Jste inteligentní a talentovaný, není důvod, abyste to nezvládl.“

Někdy nevím, jestli na našich sezeních oba mluvíme o stejné osobě – o mně.

Když jdu domů, po ranním teplém počasí není ani památky, obloha se zatáhla šedými mraky. Necítím se dobře. Na nikoho se nedívám, prodírám se davem na chodníku, téměř běžím k metru na ulici Birger Jarls-gatan. Jako bych byl pod vodou a zadržoval dech. Vysoko nade mnou září můj byt jako třpytivá vodní hladina. Teprve když za sebou zamknu dveře, můžu si vydechnout.

Pustím muziku a opět se schoulím do klubíčka na gauči.

Jen abych to vysvětlil: Neumím si představit, ani ve snu, že bych sehnal novou práci. Lidi jako já nikdo zaměstnat nechce. Ne v dnešní době. Ani v žádné jiné době. Nejsem takový. Nemám to správné... *charisma*.

Nejsem pozitivní, nadšený, a už vůbec nemám ten potřebný *drajv*, který se zdá být nezbytný, aby člověka aspoň pozvali na pohovor.

Snažím se přemýšlet o své budoucnosti, ale vidím se jen, jak spím na lavičce v parku, zabalený do staré flekaté bleděmodré deky.

To není žádná nepodložená představa.

Když mi bylo patnáct – tedy poslední rok, který jsem trávil u pěstounů –, utekl jsem. Neměl jsem peníze ani kam jít. Pamatuju si, že jsem stál u domu svých rodičů – svých skutečných rodičů, u nichž jsem vyrůstal – a díval jsem se do oken, viděl jsem, jak uvnitř ve žlutém světle lamp přecházejí úplně jiní, neznámí lidé.

Po dvou dnech mě zadržela policie, spal jsem v parku na lavičce zabalený do bleděmodré deky, kterou jsem našel v kontejneru. Po spoustě rozhovorů se sociálními pracovníky („slibuju, že už to nikdy neudělám“) jsem se směl vrátit zpátky k pěstounům.

Úterý 3. listopadu

„Ne, ne, ne...“

Nastasia Sikonovová se pokradmu přibližovala k nosítkům, jako zvíře při setkání s nepřítelem. Ivan k ní natáhl ruku, snažil se ji zadržet, ale ona ho podrážděně setřásla.

Nedokázala spustit pohled ze dvou mužů, kteří opatrně kráčeli po bahnité stezce. Na nosítkách mezi sebou měli přivázaný bílý vak. Byl uzavřený, ale Nastasia v něm přesto rozeznávala tělíčko, na pytel příliš malé.

Všiml si jí policista v uniformě, zastoupil jí cestu, vztáhl k ní paže, aby ji zastavil, ale ona ho rázně odstrčila.

Když došla k nosítkům, rozeprnula zip na vaku, zápasila s ním, dokud se nedostala k dívčímu tělíčku. Sklonila se nad ním, přejížděla třesoucími se prsty dceři po tváři, po vlasech, po břiše pod vyhrnutým tričkem, po drobném mateřském znaménku hned pod pupíkem, které Nastasia hladívala, když dceru koupala nebo ji ukládala do postele.

„Ne, ne, ne... Olindo, co jsi to udělala? Holčičko moje! No tak... Všechno bude zase dobré. Budeme spolu... Olindo, slyšíš mě... Máma je tady. Už se nemusíš bát...“

Opět se k ní sklonila a líbala holčičku na čelo, znovu a znovu, a vůbec nevnímala, že jí na rtech zůstávají šupinky zaschlé krve.

Na vedlejší louce nejspíše postávala skupinka z Missing People a rozpačitě scénu sledovala. Ale Nastasia je nevnímala, nevšimla si ani policisty, který ji jemně vzal kolem ramen.

„Je mi to moc líto,“ řekl.

Nastasia se k němu otočila, viděla, že je mladý, možná mu není ani třicet.

„Bude v pořádku?“ zeptala se s bezbranným výrazem ve tváři ochromené šokem.

Policista uhnul pohledem a odpověděl:

„Ne. Je... mrtvá.“

Nastasia vykřikla, až sebou policista trhl.

„To není pravda! Musí domů, já se o ni postarám. Dostane se z toho...“

Nastasia si rukama zuřivě třela obličej, nehty si drásala kůži.

Nikdo nic neříkal. Když ji Ivan opatrně vzal za ruce, aby se už neškrábala, Nastasia se bleskově otočila a udeřila ho do obličeje. Plesknutí facky zaniklo jako zvuk ve vakuu, okolní stromy ho pohltily. Ivanovi se hlava zvrátila na stranu, ale on nic neudělal, nedal na sobě téměř nic znát, jen manželku pustil a mlčky se postavil vedle ní, když se opět sklonila k dceři.

Najednou se ozval smích a ten Nastasii probral, trhla sebou a vzhledla. Po stezce přicházeli dva dospívající chlapci spolu se třemi policisty v uniformách. Nastasia viděla, jak se jeden z kluků zašklebil, strčil do svého kamaráda a ukázal na ni, jako by se dobře bavil.

„To jste byli vy?“

Hlas měla pronikavý a nakřáplý.

„Co?“ opáčil kluk.

Zase se ušklíbl, podíval se na kamaráda. Nastasia mu zničehonic vlepila facku stejně jako předtím manželovi, kluk se vůbec nestihl bránit.

„Ses zbláznila, ty krávo blbá! My jsme nic neudělali!“

Zasyčela na ně:

„Zabili jste mi dceru! Zabili jste Olindu!“

„Co to meleš, ženská! Dej si pohov...“

Mladší policista přistoupil k Nastasii a jemně ji odváděl zpátky, pryč od obou chlapců.

Mezitím dorazily dvě sanitky, zaparkovaly na louce u stezky. Světlovlasá žena ve žluté reflexní bundě popošla k Nastasii a objala ji kolem ramen. Muži u nosítek zapnuli zip u vaku a odnesli tělo k dodávce čekající opodál. Nastasia se za nimi dívala, otáčela se za dcerou.

„Ne, ne, ne...“

Ale hlas už zněl odevzdaně.

„Nastasie... jmenujete se tak? Já jsem Åsa, zdravotní sestra. Pomůžu vám, aby se vám trochu ulevilo...“

Nastasia se k ní otočila, naklonila hlavu na stranu jako malá holčička. Neplakala, nekladla odpor, paže jí volně visely podél těla.

„Prosím vás, nechte mě umřít...“ zašeptala.

Neděle 25. října

Nesnáším, když se mi někdo vnucuje. Když po mně něco chce. Když se mě vyptává na spoustu věcí.

Nenávidím to.

Jako dnes. Jakmile se ozve zvonek u dveří, cítím, že je něco špatně. (U mě *nikdo* nezvoní. V podstatě nikdy.)

Když se v předsíni podívám kukátkem ven, vidím, že za dveřmi stojí asi pětatřicetiletá tmavovlasá žena. Poznávám ji. To ona čekala v úterý před naším vchodem a dívala se za mnou.

Vím, proč tu je. Tyhle *návštěvy* já znám.

Začalo to před osmi lety. Dopustil jsem se té chyby, že jsem souhlasil s vystoupením v televizi (v seriózním publicistickém pořadu na veřejnoprávním kanále). Tvrdili mi, že budu mít příležitost říct něco o sobě, vysvětlit, co se stalo, a vyprávět o svém životě (nebo spíš o tom, že žádný život nemám). Reportér (jméno jsem zapomněl) mě zavalil proudem úžasných slov: *příležitost, vystoupit, možnost se vyjádřit, zajímavé pro ostatní, bla bla bla...*

Jenže když jsem pak pořad viděl, zjistil jsem, že mě vylíčili jako psychopata a vraha.

„*Litujete toho, co jste spáchal?*“ zeptal se reportér v pořadu.

Záběr zblízka na můj obličej, těkavý, nejistý pohled: „*Ne.*“

Po tomto *ne* jsem řekl ještě spoustu dalšího. Že si na tu vraždu nepamatuju, a proto jí nemůžu litovat. Ale to všechno vystříhli.

„*Vyměřil vám soud nějaký trest?*“

Další záběr zblízka. Můj křivý, nejistý úsměv, který na obrazovce působil vyloženě zle. „*Ne*.“

A zase střih.

„*Jaký jste měl k Maxovi vztah?*“ Na to se mě během natáčení ptali tolikrát, až jsem nakonec odpověděl zcela mechanicky: „*Byl to můj kamarád, hráli jsme si spolu...*“

„*A přesto jste ho zabil?*“

„*Ano*.“

Střih.

Otázka za otázkou, pořád stejná písnička.

Udělali ze mě *zlého kluka*. Monstrum.

Od té doby se můj případ (který pojmenovali „betonová vražda“) občas objevuje v různých pořadech a v tisku. Nejčastěji v rámečku s výčtem dalších dětských vrahů. A pokaždé si nějaký chytrák vyhledá na internetu moje jméno a rozhodne se, že *něco udělá*.

Nejčastěji dostávám dopisy. „Lidi jako ty by měli chcípnout!“ Neúhledné písmo na ošklivém papíře. Někdy pisatel dokonce pěkně postaru vystříhne písmena z novin, jako by někoho unesl a žádal o výkupné.

Ale už se také stalo, že mi někdo hodil do schránky exkrement (jednou) a napsal mi (opět exkrementy) na dveře „dětský vrah“ (dvakrát). Když jsem si dveře čistil podruhé, přišel za mnou předseda družstva – asi pětatřicetiletý chlapík v bílé košili a kravatě – a řekl mi, že musím udržovat čistotu, jinak budou muset *přikročit k opatřením*. Zacpával si nos, když to říkal, a pohrdavě se na mě díval.

Proto stojím uprostřed předsíně, čekám, až žena odejde, a jsem připravený po ní rychle „uklidit“. Ale místo toho žena otevře vhoz na poštu a zavolá na mě:

„Slyším hudbu, vím, že jste doma. Otevřete mi!“

Skutečně jsem zapomněl přehrávač vypnout.

„No tak! Chci si s vámi jen promluvit...“

Už ten hlas poznávám: Je to *Novinářka*. Ta, co mi volala před několika dny.

„Otevřete! Nebo s vámi budu mluvit takhle...“

Patrně ze strachu, aby to neslyšeli sousedi, nebo aby kolem zrovna nešel ten nafoukaný předseda, jí nakonec otevřu.

„Co to vyvádíte?“ diví se. „Proč jste mi neotevřel hned?“

Nazlobeně se na mě dívá, jako bych *já* něco provedl *jí*. Vzápětí proklouzne kolem mě, až neuvěřitelně hladce. Zůstanu nechápavě stát ve dveřích a ona se ke mně otočí. Tmavé vlasy ostříhané na mikádo (to už je zase v módě?) jí poletují kolem obličeje jako sedačky řetízkového kolotoče.

„Jmenuju se Lexa, Lexa Anderssonová. Většina lidí mi říká Lex. Jsem novinářka,“ představí se rychle.

Když neodpovím, pokračuje:

„Vy jste Robert Lindström, že ano?“

Mluví tak rychle, že skoro nerozumím tomu, co říká, chrlí slabiky jako dálnopis ze starého filmu. Ale přikývnu, zamumlám „ano“.

Usměje se. Vítězně. S nelibostí se na ni podívám.

„Co chcete? Nemám zájem, abyste...“

„Chci si s vámi promluvit,“ řekne a vejde do obýváku. Zastaví se s jednou rukou v bok a prohlíží si – *prozkoumává* – pokoj.

Možná bych měl říct, že v tomto bytě bydlím skoro deset let, ale jediné, co se v něm dá považovat za trochu útulné, jsou tři knihovny, každá jiná, zabírající celou stěnu v obývacím pokoji. Všechny tři přetékají knihami. Paperbacky, velké vázané svazky, beletrie, odborné knihy jsou nacpané v policích bez ladu a skladu.

Zbytek bytu působí prázdným dojmem – nebo spíš: je zařízený dost *spoře*. Jako by někdo po pokojích rozestavěl pár kusů přebytečného nábytku. Náhodně. Bez úmyslu. Zelený, ošoupaný gauč ze čtyřicátých let (z blešího trhu), poškrábaný skleněný stolek šikmo před ním (ze stejného zdroje), bíle natřený podstavec v rohu (po rodičích, mých biologických). To je vše. Jinak pokoj zeje prázdnotou.

Nevím, proč to tak je. Já se *opravdu* snažil.

Než ji stihnu zarazit (neohrabaně jí položím ruku na paži, ale ona to zřejmě nevnímá), zamíří ke gauči. Dva ze tří sedáků jsou zavalené kupami papírů. Převážně se jedná o „důležité papíry“: neotevřené dopisy z banky, roční výpisy, brožury z finančního úřadu... Věci, které nesná-

ším, ale neodvažuju se je vyhodit. Ale z hromádek také vykukují zubaté okraje stránek vytržených z novin.

Lexa jednu stránku vezme a začte se do článku. Pak se na mě překvapeně podívá.

„Vy si to schováváte...? Články o dětských vrazích?“

V rozpacích přikývnu, jako by mě přistihla při nějaké nepravosti.

Nejsem na prvním místě žebříčku „Další dětské zabijáci“ – tam je vždycky kluk, který už v pěti letech spolu s bratrem uskrtil kamaráda – ale většinou mě uvedou na třetím nebo čtvrtém místě, záleží na tom, které případy do článku zahrnou.

Abyste si nemysleli: *Nejsem* žádný chorobný sběratel. Nemám v bytě hromady novin sahající až ke stropu, neprocházím úzkými uličkami mezi všemožným harampádím, nic takového.

Lexa pomalu pokračuje do ložnice (neustlaná postel, špinavé prádlo na podlaze). V rytmu jejích kroků po podlaze líně poskakuje chuchvalec prachu, jako by ji zvědavě sledoval.

Když si Lexa projde byt a vstoupí do kuchyně, otočí se ke mně.

„Jste ještě větší cvok, než jsem si myslela,“ řekne.

Jen tak. Žádný zertovný tón, žádný milý úsměv. Znovu si mě prohlíží. Tělo se jí napne, čelisti se zatnou. Vidím, jak se jí napínají svaly na krku, jako by pojala nějaké neochvějné rozhodnutí a sbírala síly ke zdolání paličaté, obtížné překážky (kterou jsem já).

Ona: Elegantní černé oblečení, které šustí, jako by bylo čerstvě vyprané a vyžehlené, stříbrný náhrdelník s přívěskem, který slabě zacinká, když Lexa otevře kuchyňskou skříňku a roztržitě prohlíží poličky.

Já: Vytahané tričko se skvrnou od kečupu na břicho (jak jsem právě zjistil), ošoupané špinavé džíny. Nic víc. Nemám ani ponožky. Pravděpodobně páchnu potem.

„Kde máte kafe?“ zeptá se.

Kývnu ke skříňce u digestoře. Lexa popojde k překapávači a nalije do něj vodu.

Ona: Žensky tvarovaná postava s nápadně velkým poprsím (po plastic?), které zdůrazňuje černým, hodně přiléhavým tričkem.

Já: Nad ošoupanými dříný se rýsuje pupek (nijak velký, ale je tam).

„Co chcete?“ zeptám se.

Opravdu se mi nelíbí.

„Jak už jsem říkala, jsem novinářka a zabývám se hlavně psaním reportážních knih. Něco jako dokumenty v televizi. Ale v knižní podobě.“

Nic na to neřeknu, a tak pokračuje.

„Dívala jsem se na váš případ. Hodně se o něm tehdy psalo – a pak pokaždé, když bylo výročí. Ale nikdo to nezpracoval z vaší perspektivy.“

Prohlíží si mě, jako by se chtěla ujistit, že ji chápu.

„A to právě chci udělat já. Napsat knihu o vás. *Příběh dětského vraha*. Tak něco.“

„Já se ničeho takového...“, řeknu a uhýbám pohledem.

„Já vím. Všechny články se zabývaly obětí, Maxem Sanderem. Proto jsem si říkala, že byste se k tomu měl vyjádřit vy. Tahle kniha bude o vás. To je moje USP.“

Asi jsem se zatvářil zcela nechápavě, protože mi to rychle vysvětlí:

„USP. *Unique selling point*. Tak jsem ten nápad prodala nakladatelství. Kniha vyjde tak akorát ke třicátému výročí.“

„Já nechci. Už jsem se takového dokumentu účastnil. Bylo to...“

„Kterého?“ přeruší mě.

Když jí to povím, pohrdavě si odfrkne:

„Ten byl příšerný! Ale tohle bude něco jiného. Věřte mi, já vás opravdu nechám mluvit. Můžete říct, co chcete...“

Stojím tam se založenýma rukama a svěšenými koutky úst a dívám se, jak Lexa vytahuje dva *moje* hrnky a sedá si k *mému* jídelnímu stolu.

Pořád neodpovídám, ale místo toho, aby ji to znejistilo a zastavilo, mluví čím dál rychleji.

„Sepíšete si všechno, co si vybavíte, o svém dětství, o kamarádství s Maxem, o vraždě, o svých rodičích, o tom, jaký byl váš život. A kdybyste nechtěl psát, tak ani nemusíte. Vyzpovídám vás a budu psát vaším hlasem. To mi jde. O podklady a materiály se postarám já. A všechny potřebné rozhovory zařídím taky já, vy se na ně jen dostavíte. Budeme spoluautoři a zálohu si rozdělíme.“

Nadšeně se na mě dívá, zjevně očekává, že budu mít radost.

„Konečně máte šanci vyprávět *svůj* příběh. Říct, jak to bylo, aby vás lidi pochopili.“

Stejně argumenty, téměř stejná slova jako před osmi lety.

„Ale já nechci, aby mě lidi chápali,“ řeknu. „Já jen chci, aby mě nechali na pokoji...“

Lexa se zatváří překvapeně.

„Byl jste dítě, Roberte! Nejste žádný psychopatický vrah. Tohle je vaše šance, abyste... Co já vím, možná abyste si sám odpustil.“

Jak ví, že nejsem psychopat? Vždyť mě nezná.

„Pamatujete si něco z té vraždy?“ zeptá se zničehonic (jako bych už na její návrh přistoupil).

„Moc ne.“

Pokud jsem to ještě nezmínil: Já si z té vraždy nepamatuju *nic*. Nikdy jsem si nic nepamatoval. Psychologové mluvili o ztrátě paměti, o *disociativní amnézii*. Údajně jde o běžnou reakci u dětí, které prožily těžké trauma. Ale jestli je to běžné u dítěte, které utlouklo kamaráda, o tom už nic neříkali.

„To přijde,“ poznamená Lexa. „Až zajedeme na místa, kde jste tehdy žil..., promluvíme si s vašimi starými kamarády a blízkými... Paměť se vám vrátí.“

Usměje se na mě, shovívavě a povzbudivě zároveň.

„No tak...“

Myslím, že nejde o to, co říká, ale jaká je. Nevím, jak bych ji popsal, celá je taková vyhrocená. Hrozně usilovná, až posedlá. A nakonec uslyším sám sebe, jak říkám: „Tak dobře.“

To bylo ráno. Teď z toho mám strach. Našel jsem si na mobilu její číslo (jediné v historii hovorů). Ale neodvážuju se jí zavolat.

Moje soukromá otázka za deset tisíc korun: Kým bych byl, kdybych toho dne nešel na opuštěný plácek a nepraštil Maxe do hlavy kusem betonu?

Někým jiným. To je jediné, co vím. Všechno by bylo jiné.